

RYNEK TURYSTYCZNY BARBADOSU

Znany niegdyś jako brama do Indii Zachodnich, **Barbados przez wieki przyjmował podróżnych. Wspaniałe plaże, wymyślne hotele i bogactwo atrakcji turystycznych znakomicie podbudowują współczesny czar wyspy.**

**Iwona Ścipień
Grupa T2
Numer indeksu: 38268**

KRAKÓW 2010

Spis treści:

Wstęp	4
--------------------	----------

Rozdział I

Barbados- podstawowe informacje	
1. Wiadomości ogólne	5
1.1 Położenie	5
1.2 Krótka historia Barbadosu	6
1.3 Warunki naturalne	7
1.4 Ludność	7
1.5 Gospodarka	8
1.6 Kultura	9
2. Warunki rozwoju turystyki	9
2.1 Atrakcje turystyczne.....	9
2.2 Dostępność komunikacyjna	16
2.3 Sport	17

Rozdział II

Rynek recepcji turystycznej	18
1. Rynek Barbadosu jako część regionu/subregionu w międzynarodowym ruchu turystycznym	18
2. Liczba przyjazdów na Barbados	20
3. Profile turystów	21
4. Kierunki z których przyjeżdżają turyści.....	23
5. Cele przyjazdów	28
6. Miejsce zakwaterowania	29
7. Środki lokomocji	30
8. Długość pobytu	31
9. Dochody z turystyki przyjazdowej	32

Rozdział III

Rynek emisji turystycznej	34
--	-----------

Rozdział IV

Znaczenie rynku turystycznego dla Polski	35
Zakończenie	36
Bibliografia	37
Spis rysunków	37
Spis tabel	38
Spis wykresów	38

Wstęp

Niniejsza praca została poświęcona analizie rynku turystycznego na wyspie Barbados. Nadrzędnym celem było przedstawienie turystyki przyjazdowej oraz wyjazdowej z uwzględnieniem różnorodnych zmiennych, jak również przybliżenie informacji o kulturze, społeczeństwie i gospodarce tejże wyspy.

Zdecydowałam się na opisanie turystyki w tym kraju, gdyż wyspa ta wydaje mi się doskonałym miejscem do spędzenia niezapomnianych i bogatych w wrażenia wakacji. Analizując ten kraj z każdym dniem dowiadywałam się coraz więcej intrygujących informacji. Barbados to jedna z wysp karaibskich, obfitująca w przepiękne plaże. Poza tym wyspa ta jest bardzo popularnym kierunkiem zimowych wakacji, kiedy jest tu zdecydowanie najlepsza pogoda. Mam nadzieję, że w przyszłości uda mi się odwiedzić ten piękny region.

Moja praca podzielona jest na rozdziały i podrozdziały, w których skupiałam się na opisanu ogólnej charakterystyki wyspy oraz warunków rozwoju turystyki na jej obszarze (atrakcje turystyczne, dostępność komunikacyjna, sport). Następnie przeszłam do rynku recepcji turystycznej, próby zanalizowania emisji ruchu turystycznego, a na zakończenie przedstawienia znaczenia rynku turystycznego Barbadosu dla Polski.

Przy opracowywaniu mojej pracy korzystałam z wielu źródeł. Głównie były to strony internetowe z aktualnymi informacjami dotyczącymi ruchu turystycznego na Barbadosie, tabele i wykresy oraz fachowa literatura turystyczna.

1. Wiadomości ogólne

Tabela 1: Barbados- dane ogólne

Powierzchnia	430 km ²
Ludność	280 tyś mieszkańców (2004) ¹
Stolica	Bridgetown
Ustrój	monarchia konstytucyjna
Głowa państwa	Królowa Elżbieta II
Waluta	Dolar barbadoski
Język	angielski
Religie	Chrześcijaństwo (protestancka 67%, katolicyzm 4%), inne 12%, bezwyznaniowa 17% ²
Klimat	Podrównikowy wilgotny (w lecie występują cyklony), pora deszczowa od czerwca do listopada
Podział administracyjny	11 parafii (dystryktów)

Źródło: opracowanie własne

1.1 Położenie

Barbados to nazwa zarówno wyspy jak i kraju w Ameryce Środkowej. Od wschodu jest to pierwsza wyspa tej grupy, witająca przyjeżdżających z tej strony na Karaiby podróżnych. Wyspa zajmuje powierzchnię 430 km².

Barbados należy do archipelagu Małych Antyli i wchodzi w skład Wysp Zawietrznych. Oblewany ze wszystkich stron wodami Oceanu Atlantyckiego.

¹ Kruczek Z. „Kraje pozaeuropejskie- Zarys geografii turystycznej”, Kraków 2008, str. 121

² Palmer J. , Hook B. , *Przewodnik po świecie, Ilustrowana Encyklopedia Geograficzna*, Warszawa 1998, str. 82

Rysunek 1: Położenie wyspy Barbados

Źródło: <http://www.clevelandleader.com/node/3140> (data odczytu: 16.04.2010r)

1.2 Krótka historia Barbadosu

Wyspa została odkryta w 1536r. przez Hiszpanów (wg niektórych przez Portugalczyków). Początkowo nie interesowano się nią, gdyż zasoby surowcowe były niewielkie, a wojowniczo nastawieni Karaibowie utrudniali stałe osadnictwo hiszpańskie. Nazwa wyspy widniejąca już na XV- wiecznych mapach jako- Barbadoso, Barnabo czy Barbado, wzięła się od hiszpańskiego „barba”, czyli broda. Jej wygląd przypominały drzewa figowe, których konary porastają liczne korzenie opuszczające się jak „długie brody”. Kiedy w 1627 r. dotarli tu Anglicy i przejęli ją w posiadanie, wyspa była już bezludna. Formalnie włączona została do posiadłości angielskich w 1652 r. W 1966 r. uzyskała Niepodległość w ramach Wspólnoty Narodów.³

³ Prof. Zw. Dr hab. A. Jelonek, dr M. Soja, *Ameryka Północna, Encyklopedia Geograficzna Świata*, Kraków 1996, str. 188-189

1.3. Warunki naturalne

Warto zauważyć, że wyspa Barbados to właściwie jedyny wystający ponad powierzchnię wody szczyt uformowanego w okresie kenozoiku pasma górskiego (obecnie prawie w całości podwodnego), zbudowanego ze skał wapiennych i koralowca. Dzięki temu na wyspie możemy obserwować przepiękne krasowe formacje skalne, jak chociażby wysokie klify na północno- wschodnim i północnym wybrzeżu wyspy. Jednak sam Barbados jest raczej nizinny, najwyższe wzniesienie (Mount Hillaby) ma tylko 340 m n.p.m.⁴

Barbados leży w strefie klimatu podrównikowego, gorącego i wilgotnego. Występuje tu jedna pora deszczowa, która trwa od czerwca do listopada. Średnia roczna suma opadów wynosi od 1300 mm na wybrzeżu do 2000 mm na stokach wzniesień, a średnia roczna temperatura wykazuje 25C. Dogodne położenie Barbadosu sprawia, że tylko czasami bywa nawiedzany przez huragany. Sieć rzeczna kraju jest słabo rozwinięta. Nie przebiegają tu rzeki, jedynie z obszarów wzniesień ku wybrzeżom spływają okresowo, w porze deszczowej, krótkie potoki. Barbados zalicza się do karaibskiej krainy glebowej. Na terenie płaskowyżu znajdują się żyzne czerwone gleby feralitowe oraz ciemne wertisole, nadające się pod uprawę wielu gatunków roślin.

Roślinność naturalna została na wyspie zgoła wycięta już w XVIII w. w czasie burzliwego rozwoju plantacji trzciny cukrowej i zastąpiona uprawami; tylko na północnych stokach wzniesień przyuważyć można szczątki wilgotnego, wiecznie zielonego lasu równikowego. Generalnie warunki siedliskowe na wyspie nie sprzyjają zwiększeniu fauny.

1.4 Ludność

Pierwszymi mieszkańcami Barbadosu byli Indianie Arawakowie, którzy czółnami przyплыли tu z Wenezueli. Musieli pokonać m. in. „paszczę smoka”, cieśninę, która potrafi przysporzyć problemów nawet nowoczesnym statkom. Skąd mogli przewidzieć, że za ciągle oddalającą się linią horyzontu ujrzą wreszcie własną, szczęśliwą wyspę, gdzie posadzą kukurydzę, kasawę (maniok jadalny) i gwajawę, gdzie będą hodować papugi i gołębie, a wśród drzew zawiesza swoje bawełniane hamaki ? Być może wiedzą tą dzielili się z nimi boginie i bogowie, kiedy Arawakowie tańczyli dla nich w transie ? A może to szefowie plemion, wioskowi Kolumbowie, których ciała zdobiły złote kolczyki

⁴ <http://www.kariby.net/barbados.html> (data odczytu: 7.04.2010r)

i miedziane płytki organizowali kolejne wyprawy w poszukiwaniu nowych lądów ? Tego się zapewne już nie dowiemy, bo religijnych, spokojnych i bohaterskich Arawaków zastąpić mieli Karaibowie, którzy opuścili Wenezuelę, gdy tylko u jej brzegów dostrzegli dziwne blade twarze.⁵

Karibowie byli nie tylko dużo wyżsi i silniejsi od Arawaków, ale wzbudzali grozę- ciała ich były pomalowane na czerwono a ich ozdobą były naszyjniki na których przywieszane były zęby zabitych wrogów. Swoją broń, którą były strzały wraz z łukami moczyli w śmiertelnych truciznach, a przy tym wszystkim mieli również obyczaj świętowania przy grillu z ludzkiego mięsa oraz piwie z kasawy. Legenda głosi, że Karibowie zjedli całą załogę francuskiego statku, która uległa urokowi Barbadosu i rzuciła kotwice u jego brzegu.

Jednak nawet wojowniczy kanibale nie potrafili przeciwstawić się hiszpańskim muszkietom i ospie, którą zarazili się od hiszpańskich konkwistadorów. Na wyludnionym Barbadosie pojawili się z kolei brytyjscy osadnicy. Natychmiast wzięli się za karczowanie lasów i za tropikalną hodowlę imbiru, kakao, tytoniu.

Lecz dopiero trzcina cukrowa przywieziona z Brazylii miała odmienić losy wyspy i jej mieszkańców, a także angielskie smaki kulinarne.

Do pracy na plantacjach początkowo masowo sprowadzano robotników kontraktowych oraz więźniów politycznych i kryminalnych z Wielkiej Brytanii. Następnie zaczęto ich zastępować afrykańskimi niewolnikami. Do 1685r na wyspie było ich już blisko 50 tys. Duża ilość murzyńskiej ludności spowodowała, że już na początku XVIII w. ludność biała stanowiła nieznaczny procent populacji. Aktualnie blisko 80% składu etnicznego mieszkańców Barbadosu to potomkowie murzyńskich niewolników.

1.5 Gospodarka

Gospodarka Barbadosu opiera się praktycznie na produkcji cukru oraz jego pochodnych- rumu i melasy. Przemysł stracił w ostatnich latach na znaczeniu, lecz cukier w dalszym ciągu pozostaje głównym towarem eksportowym. Podstawę gospodarki stanowi turystyka. Barbados przyciąga gości już od ponad 200 lat.

Podstawą gospodarki Barbadosu jest sektor usług, wytwarzający ponad 75% PKB. Turystyka dominuje w sektorze usług, generując największe zatrudnienie na wyspie

⁵Pol Z., <http://www.national-geographic.pl/traveler/artykuly/pokaz/barbados-piekni-ludzie-z-wyspy-gwiazd/2/> (data odczytu: 8.04.2010r)

i stymulując rozwój innych sektorów gospodarki, zwłaszcza budownictwa. Barbados słynie z luksusowych kurortów wypoczynkowych, jednych z lepszych na Karaibach. Barbados jest także drugim po Trynidadzie i Tobago, regionalnym centrum finansowym CARICOM, zwłaszcza w zakresie finansów offshore. Na drugim miejscu pod kątem znaczenia dla gospodarki kraju, plasuje się sektor przemysłowy zwłaszcza związany z przetwórstwem, branżą chemiczną, branżą komponentów elektrycznych, który generuje 16% PKB.⁶

1.6 Kultura

Mieszkańcy Barbadosu znani są ze swojej uprzejmości i grzeczności, co spowodowane jest z jednej strony wpływami kultury brytyjskiej, z drugiej zaś wysoką gęstością zaludnienia na wyspie (życie blisko siebie niejako wymusza unikanie nieprzyjemnych konfrontacji). Znany pisarz mieszkający na Barbadosie, John Wickham, tak napisał o swojej ojczyźnie: „Niemożność oddzielenia się od innych ludzi doprowadziła do powszechnej troski o publiczny porządek, współczucia dla innych i skrupulatnego przestrzegania praw sąsiedzkich.”⁷

Poza wynikającą z sąsiedztwa Trynidadu i Jamajki popularnością calypso i reggae, Barbados posiada własną, unikalną tradycję muzyczną zwaną „tuk”. Zespół grający muzykę tuk używa m.in. Tin whistle (niewielka piszczałka z ustnikiem dziobkowym i sześcioma wierzchnimi otworami palcowymi), fletu, trójkąta i bębna. Tuk łączy w sobie wpływy wojskowej muzyki brytyjskiej oraz afrykańskich korzeni.⁸

2. Warunki rozwoju turystyki

2.1 Atrakcje turystyczne

Bridgetown- pełna energii stolica Barbadosu będąca ważnym ośrodkiem gospodarczym i finansowym. Serce miasta bije przy **The Careenage**, wąskim wewnętrznym porcie u ujścia Constitution River, gdzie brytyjska ekspedycja odkryła most, zbudowany przez Indian. Na północnym brzegu zatoczki znajduje się **National Heroes Square**. W skład kompleksu budowli wchodzi gmach Zgromadzenia Narodowego, siedziba barbadoskiego parlamentu. Ważnym miejscem dla mieszkańców wyspy jest **plac**

⁶ <http://www.caracas.polemb.net/index.php?document=127> (data odczytu: 16.04.2010r)

⁷ <http://www.odyssei.com/pl/travel/barbados.php> (data odczytu: 16.04.2010r)

⁸ Ibidem

z posągiem lorda Nelsona. Brytyjscy osadnicy wzniesli go dla upamiętnienia zwycięstwa i śmierci Nelsona w bitwie pod Trafalgarem. Krótka przechadzka w kierunku wschodnim doprowadza do **ST. Michael's Cathedral (katedry św. Michała).** W 1751 r. modlił się w niej Jerzy Waszyngton w czasie swej jedynej podróży poza teren obecnych Stanów Zjednoczonych. Na zachód od Trafalgar square ciągnie się **Broad Street**, główny ciąg handlowy

i usługowy stolicy. Zachowało się tu sporo pięknych kolonialnych domów z ozdobnymi balkonami. Kilka przecnie dalej stoi różowo- biały gmach **Bridgetown- Synagogue**- pierwsza synagoga na wyspach karaibskich. Warta odwiedzenia jest również **dzielnica Bayville**, w której zachowały się ładne XIX- wieczne rezydencje miejskie, ozdobione rzeźbionymi ornamentami.⁹

Garrison Savannah- niegdyś brytyjski plac musztry. Obszar ten służy obecnie jako teren rekreacyjny i niewielki tor wyścigowy, na którym Barbados Turf Club organizuje weekendowe wyścigi. Wokół toru stoi kilka XIX- wiecznych budowli, a wśród nich charakterystyczny czerwony budynek **Main Guard** (zwany też Savannah Club), dawne koszary i kruszące się mury XVII- wiecznego **Fort Charles** (fortu Karola) oraz założonego w 1704 r., ale nigdy niedokończonego **St. Anne's Fort** (fortu św. Anny).¹⁰

Barbados Museum- dawne więzienie wojskowe. Zwiedzanie zaczyna się od zapoznania z historią wyspy i dziejami jej pierwszych indiańskich mieszkańców. W części wystawy poświęconej okresowi kolonialnemu, znajduje się Galeria Aall z rzadkimi, starymi mapami, m.in. drugim wydaniem oryginalnej mapy Barbadosu. Ukazuje ona wyspę pokrytą jeszcze częściowo pierwotnym lasem, z plantacjami rozlokowanymi regularnie wzdłuż zawiętrznego brzegu. Na dolnym dziedzińcu budynku muzeum więźniowie rozbijali niegdyś bloki kamienia, a zajmowane przez nich cele wokół górnego cieniściego dziedzińca zostały obecnie zamienione w pokoje umeblowane w stylu XIX wieku. W czwartkowe i niedzielne wieczory z murach Barbados Museum odbywa się folklorystyczny żywiołowy pokaz „1627 i co dalej”. Występy tancerzy i śpiewaków

⁹ Nanna N, Stanford E., „Karaiby”- przewodnik National Geographic, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, str. 304-305

¹⁰ Ibidem, str. 306-307

ilustrują dzieje wyspy i połączenie kultury afrykańskiej z brytyjską. Towarzyszy im muzyka tradycyjnych bębnow i steelbandów.¹¹

Plantacje i ogrody- kolonialna spuścizna ożywa w rezydencjach plantatorskich i tropikalnych ogrodach Barbadosu. Jednym z ostatnich domostw plantatorskich, zbudowanych na wyspie, jest **Francia Plantation House** z początku XX wieku- mieszanka europejskiego i karaibskiego stylu. Parter został udostępniony do zwiedzania i umeblowany w eleganckim XIX- wiecznym stylu.

Kolejny obiekt to **Sunbury Plantation House**. Trzystuletnia rezydencja, która zachowała domowy charakter przejawiający się świeżo ściętymi kwiatami w wazonach, a także kolekcją dawnej porcelany, szkła i sreber. Sypialnie na górze są otwarte dla turystów, a łóżka pozostają przykryte wiktoriańskimi kapami. Dawną przechowalnię bulw pochrzynu zamieniono na muzeum powozów i magazyn starych narzędzi rolniczych oraz sprzętów domowych.¹²

Welchman Hall Gully- ogród, w którym przeprowadzona botaniczna ścieżka prowadzi przez porośnięty bajeczną roślinnością lesisty wąwóz. Wokół wapiennych form skalnych rośnie i kwitnie tu ponad 200 tropikalnych roślin i kwiatów. Dywan paproci i kurtyna zwisających lian dopełniają atmosferę, a czasami z koron drzew dobiegają okrzyki małp.

Rysunek 2: Welchman Hall Gully

Źródło: <http://travel.webshots.com/photo/1022737697029690737jMzbXDyAyd>

(data odczytu 16.04.2010r.)

¹¹ Nanna N, Stanford E., „Karaiby”- przewodnik National Geographic, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, str. 306-307

¹² Ibidem, str. 311

Flower Forest- dwudziesto hektarowy ogród zajmuje centralną pozycję w rejonie Scotland, a rozpościerający się z niego widok sięga aż do Atlantyku. W głębi lasu podziwiać możemy przepiękną florę m.in. okazy azjatyckiego imbiru, strelicji, rodzimych helikonii i czerwonych szarłatów, wśród których otwierają się trawiaste polany.

Andromeda Gardens- północno- wschodnie wybrzeże Barbadosu może się pochwalić sławnymi na cały świat ogrodami z bajecznej kolekcji rodzimych i egzotycznych kwiatów tropikalnych. Ogrody przyczepione są do atlantyckiego urwiska. Można tu podziwiać: storczyki, helikonie, hibiskusy i buten wille. Poza tym dodatkową atrakcją są wonne pergole, sadzawki z nenufarami oraz cieniste zakątki, obsadzone paprociami i ozdobnymi roślinami zielnymi.

St. Nicholas Abeby- (opactwo św. Mikołaja), rzadki przykład architektury jakobińskiej na Karaibach. Budowla wbrew swojej nazwie nigdy nie pełniła funkcji religijnych. Zwiedzanie pod opieką miejscowych przewodników obejmuje wizytę w wyłożonych ciemną boazerią pokojach, wyposażonych w stylu kolonialnym¹³.

Rum Factory and Heritage Park- (wytwórnia rumu i park historyczny) cieszą się wysoka popularnością i są nastawione przede wszystkim na turystów.

Rum jest butelkowany w dwóch postaciach: jako czysty biały rum lub lekko złotawy napój, zabarwiony karmelem i leżakujący w drewnianych baryłkach. Poncz rumowy był ulubionym napojem plantatorów i dobrą metodą przekształcenia niektórych lokalnych samogonów w nadający się do spożycia napój. Tradycyjny przepis na poncz rumowy polega na zmieszaniu jednej części kwasu (soku z cytryny lub limony), dwóch części słodkiego soku z trzciny cukrowej, trzech części mocnego rumu i czterech części wody.¹⁴

¹³ Nanna N, Stanford E., „Karaiby”- przewodnik National Geographic, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, str. 312

¹⁴ Ibidem, str. 313

Rysunek 3: Poncz rumowy może nieostrożnie konsumenta zwalić z nóg

Źródło: <http://www.ultimatebarchef.com/files/1702841/uploaded/mtgay3.jpg>

(data odczytu: 16.04.2010r.)

Animal flower Cave- skalna sadzawka podziemnej groty, wydrążona u podnóża urwiska przez fale. Chętni turyści mogą tutaj popływać i podziwiać :”kwitnące zwierzęta” oraz zanurkować.

Rysunek 4: Animal Flower Cave

Źródło: <http://home-and-garden.webshots.com/photo/1288096325000557746GIUpEG>

(data odczytu: 16.04.2010r.)

Barbados Wildlife Reserve- rezerwat z licznymi gatunkami zwierząt. Popularnością (zwłaszcza wśród dzieci) cieszą się: małpy, płochliwe jelonki, mazama, jeżozwierz i aguti. Poza tym w rezerwacie można podziwiać ostoję legwanów, ozdobiona storczykami wielką woliere, do której można wejść i bezpieczną sadzawkę z kajmanami. W klatce natomiast obejrzeć można znajdującego się tam pytona.

Grenade Hall Signal Station- jedna z pół tuzina wież wartowniczych, skonstruowanych na początku XIX w. do obserwacji niewolników, zatrudnionych na plantacjach. Wartownicy posługiwali się semaforami do przekazywania informacji o niepokojach lub zbliżających się statkach.¹⁵

Condrington College- kolegium teologiczne, założone przez byłego gubernatora generalnego Wysp Podwietrznych Christophera Codringtona . Krewni gubernatora byli jednymi z najwcześniejszych przybyłych kolonistów na Barbadosie. Do budynków uczelni wejść nie można, ale turyści mogą podziwiać od strony zewnętrznej Principal's Lodge (XVII-wieczny budynek, w którym dorastał gubernator). Poza tym można pospacerować po ogrodach i przejść się krótkim szlakiem w lesie.

Gun Hill Signal Stadion- Miejsce to po raz pierwszy posłużyło jako punkt obserwacyjny, a później zostało przekształcone w ośrodek rekonwalescencji z powodu ożywczych chłodnych wiatrów znad oceanu. U podnóża wzniesienia znajduje się bielona figura lwa, wyrzeźbiona z jednego kawałka skały przez brytyjskiego oficera.¹⁶

Harrison's Cave- podziemna jaskinia, która została wydrążona w wapiennej skale koralowej na skutek nurtu rzeki. Atrakcją, która przyciąga turystów jest przejazd miniaturową kolejką. Podczas 1,5 km trasy podziwiać można niesamowite, oświetlone teatralnie jaskinie z kapiącymi stalaktytami, naciekami i szpiczastymi stalagmitami. Ponadto w systemie jaskiń znajduje się też podziemne jezioro, zasilane przez wodospad.

¹⁵Nanna N, Stanford E., „Karaiiby”- przewodnik National Geographic, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, str. 314

¹⁶ Ibidem, str. 315

Rysunek 5: Harrison's Cave

Źródło: http://www.barbados-holiday-apartments.com/page_1180860789034.html

(data odczytu: 16.04.2010r.)

Morgan Lewis Sugar Mill- dawna cukrownia, która została zamknięta w 1944r. Obecnie obiekt ten został umieszczony przez Światowy Fundusz Zabytków na liście 100 najbardziej zagrożonych zabytków świata jako największy zachowany na Karaibach wiatrak. Wszystkie jego części są w stanie nienaruszonym, a stare skrzydła i drewniane części odrestaurowano z użyciem południowoamerykańskiego drewna.

Mount Gay Rum Visitors Centre- destylarnia rumu działająca w St. Lucy, w pobliżu portu Bridgetown, gdzie można prześledzić proces leżakowania, mieszania i rozlewania rumu. Wszystko natomiast kończy się degustacją rumu.

Platynowe Wybrzeże- głównym ośrodkiem turystycznym jest tu **Holetown**, który swoją nazwę wziął od pływowej sadzawki w pobliżu plaży. W okolicy tej skupiło się wiele najelegantszych hoteli i prywatnych domów. Godne uwagi jest **Paynes Bay-** ruchliwy odcinek plaży z licznymi barami i wypożyczalnią sprzętu wodnego. Natomiast miłośnicy nurkowania mogą realizować swoją pasję w parku morskim **Folkestone Underwater Park**.

Rysunek 6: Platynowe Wybrzeże

Źródło: <http://przewodnik.onet.pl/1097,1660,1532392,artykul.html>

(data odczytu: 16.04.2010r.)

Portale Sugar Faktory- cukrownia, która wytwarza rocznie około 14 500 ton cukru. Wiosenna pora zbiorów jest najlepszym okresem do zwiedzania zakładu. Grupy przemykają między urządzeniami do cięcia i kruszenia trzciny cukrowej oraz kadziami do syropu, ogłuszone gwarem i odurzone słodka atmosferą. Atrakcyjne pod względem bogactwa informacji muzeum ukazuje historię cukrownictwa.¹⁷

Tyrol Cot Heritage Village- historyczna wioska z parterowymi domkami, pomalowanymi na biało-pomarańczowo i wyposażonymi w zielone okiennice, została zbudowana w 1854 r. W ogrodach Heritage Village można obserwować proces rozwoju lokalnego stylu architektonicznego od chat niewolników, pokrytych strzechą trzcinową, do pierwszych drewnianych domów wyzwolenców i bardziej wyszukanych domostw z rzeźbionymi ornamentami.¹⁸

2.2 Dostępność komunikacyjna

Transport na Barbadosie jest wystarczająco dobry. „Taksówki drogowe zwane „ZR” docierają do większości punktów na wyspie. Te małe autobusy mogą być czasem zatłoczone, ale kierowcy zazwyczaj wybierają bardziej malownicze trasy co przyciąga

¹⁷ Nanna N, Stanford E., „Karaiby”- przewodnik National Geographic, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, str. 316

¹⁸ Ibidem, str. 316

turystów. Autobusy te wyjeżdżają zazwyczaj z Bridgetown albo ze Speightstown na północy wyspy. Autobusy są częstym widokiem na Barbadosie. Istnieją trzy przewoźnicy. Podróż autobusem każdego z nich kosztuje ok. \$ 1.50 BDS. Dwaj prywatni przewoźnicy („ZR” i „Minibus”) mogą zmieniać ceny, ale państwowy przewoźnik- Barbados Transport Board nie może. Także większe hotele mają swoje autobusy, które zabierają gości na wycieczki krajoznawcze. Na wyspie działają też wypożyczalnie samochodów, takie jak: Hertz, Avis czy Europcar.¹⁹ Barbados posiada 1600 km dróg o utwardzonej nawierzchni. Obowiązuje ruch drogowy lewostronny. Oprócz międzynarodowego prawa jazdy należy wykupić tymczasowy dokument, pozwalający poruszać się po wyspie. Sieć kolejowa nie istnieje. W Bridgetown znajduje się międzynarodowe lotnisko. Wyspa ma również dwa porty morskie, obsługujące statki handlowe.

2.3 Sport

Barbados jest znane z przepięknych plaż, ale to nie znaczy, że piasek i wylegiwanie się na słońcu są jedynymi drogami do miłego spędzenia czasu na wyspie. To również idealne miejsce na aktywny wypoczynek.

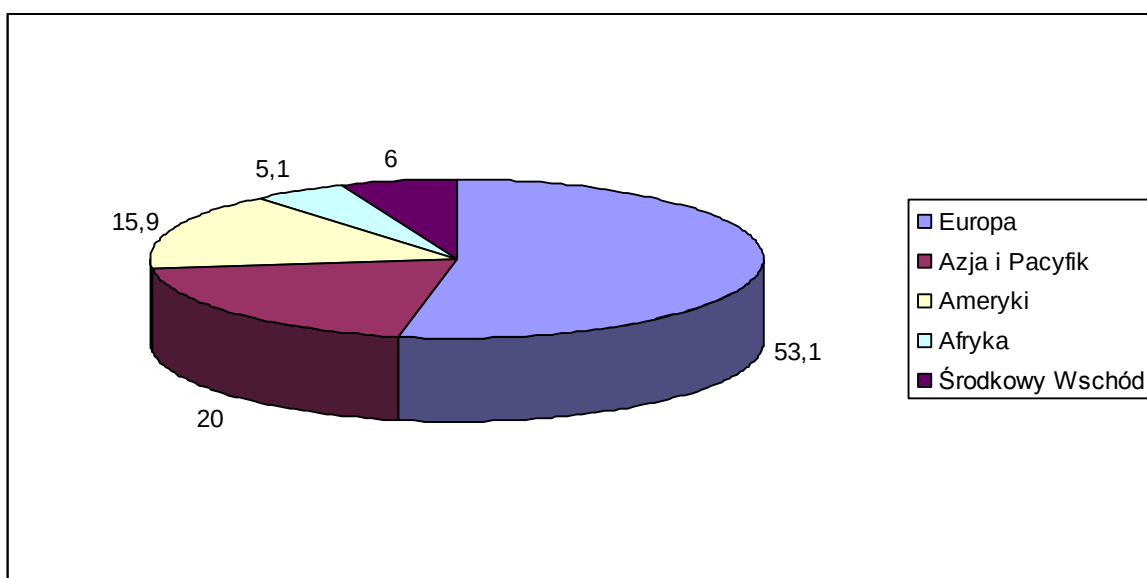
Narodowym sportem na Barbadosie jest **krykiet**. Jest on rozgrywany przez cały rok, na plaży, na polu lub na ulicy. To sport, z którego korzystają wszyscy. Popularna jest również jazda konna, która ma wielu zapalonych fanów. **Cockspur Gold Cup** to pierwsza impreza wyścigowa na Karaibach, która została przeprowadzona w 1982 r. i stała się imprezą międzynarodową. Słoneczna pogoda przez cały rok czyni z Barbadosu idealne miejsce do gry w **golf**. Wiele tamtejszych klubów golfowych oferuje profesjonalnych instruktorów. Niektóre z hoteli i schronisk oferuje dla gości specjalne pakiety golfowe. W 2006 r. na wyspie odbyły się Mistrzostwa Świata – World Golf Cup. Natomiast w październiku 2004 r. być może najbardziej znany na świecie golfista Tiger Woods wybrał Barbados na miejsce swojego ślubu. Wyspa ta, to również idealne miejsce dla miłośników sportów wodnych. Jednym z najbardziej popularnych jest **nurkowanie**. Wokół wyspy znajdują się różnego rodzaju rafy koralowe, każda wyjątkowa na swój własny sposób. Poza Hawajami, Barbados jest również jednym z najlepszych miejsc na **windsurfing**. Najlepszy czas na uprawianie windsurfingu to okres od listopada do końca czerwca.

¹⁹ <http://firstminute.info.pl/barbados> (data odczytu: 17.04.2010r)

2. Runek recepcji turystycznej

Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO) dokonała podziału regionów turystycznych na pięć części: Europę, Azję i Pacyfik, Ameryki, Afrykę i Środkowy Wschód.

W międzynarodowym ruchu turystycznym wyjątkową pozycję stanowi Europa, która skupia ponad połowę ruchu turystycznego (53,1%). Drugie miejsce zajmuje Azja i Pacyfik (20%). Ameryki natomiast nie osiągają nawet połowy wielkości ruchu turystycznego w porównaniu do Europy. Ostatnie dwa regiony- Afryka i Środkowy Wschód nie odgrywają większej roli w światowym ruchu turystycznym (patrz wykres 1).

Wykres 1: Udział poszczególnych regionów w światowym rynku turystycznym w 2008 r. (%)

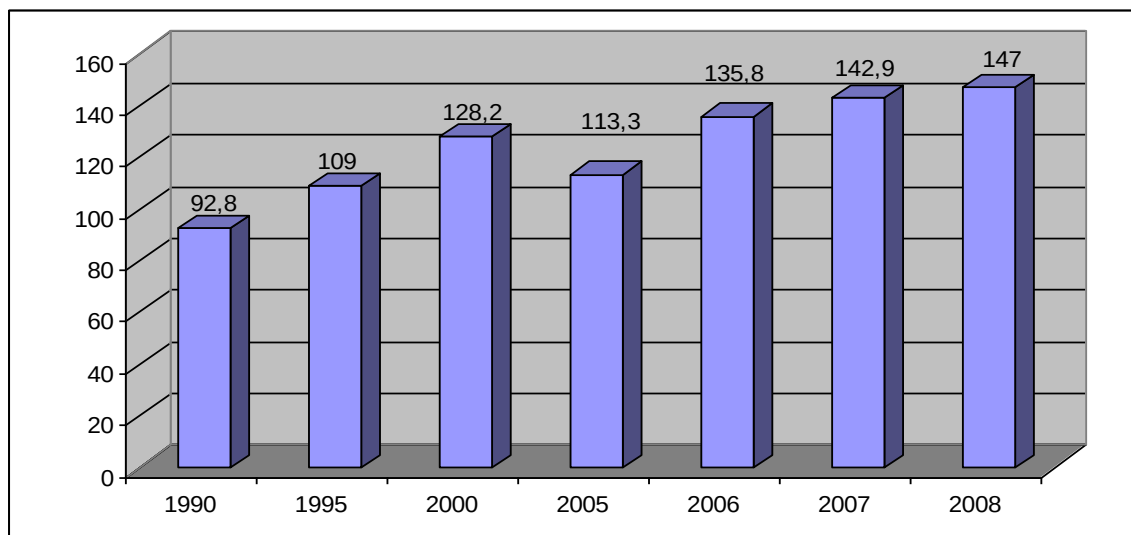
Źródło: opracowanie własne na podstawie Tourism Highlights 2009 Edition

2.1 Rynek Barbadosu jako część regionu i subregionu w międzynarodowym ruchu turystycznym

Według UNWTO Barbados jest wyspą, która należy do regionu amerykańskiego. Dane UNWTO wykazują, że ruch turystyczny do regionu Ameryki w latach 1995-2000 wzrastał. Po roku 2000 widać jednak wyraźny spadek z ok. 128 tys. do 113 tys. turystów. Dopiero w roku 2006 nasiliły się te przyjazdy ponownie i w 2008 roku liczba turystów wyniosła 147 tys. (patrz wykres 2).

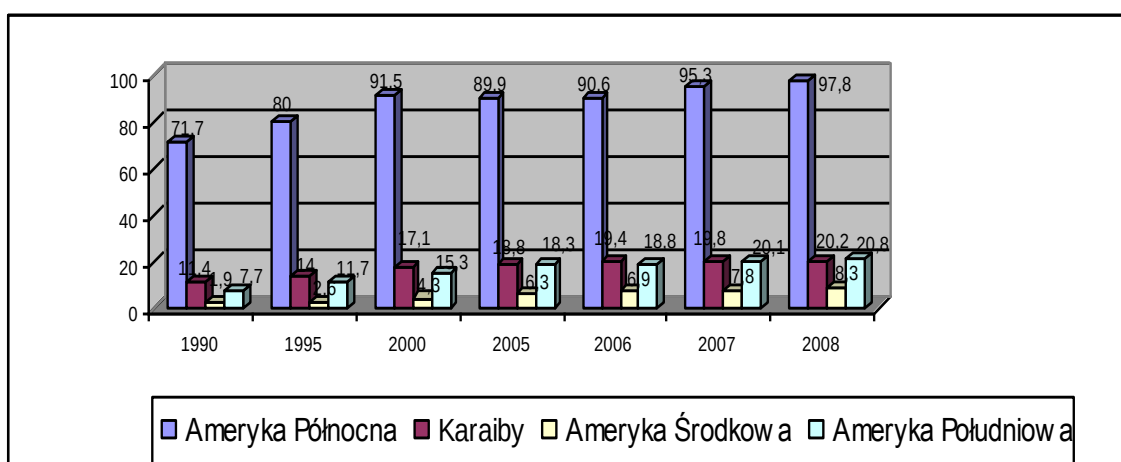
Region Ameryki dzieli się na 4 subregiony: Amerykę Północną, Karaiby, Amerykę Środkową i Amerykę Południową.

Najwięcej przyjazdów odnotowuje się w subregionie Ameryki Północnej, mimo iż po roku 2000 nastąpiło obniżenie tego ruchu turystycznego, ale od 2005 powtórnie się nasilił. Drugie miejsce zajmują Karaiby, zaraz po nich Ameryka Południowa i na końcu Ameryka Środkowa. W każdym z tych subregionów widać tendencję wzrostową (patrz wykres 3).

**Wykres 2: Liczba przyjazdów turystów do regionu Ameryki
w latach 1990-2008 (mln)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Tourism Highlights 2009 Edition

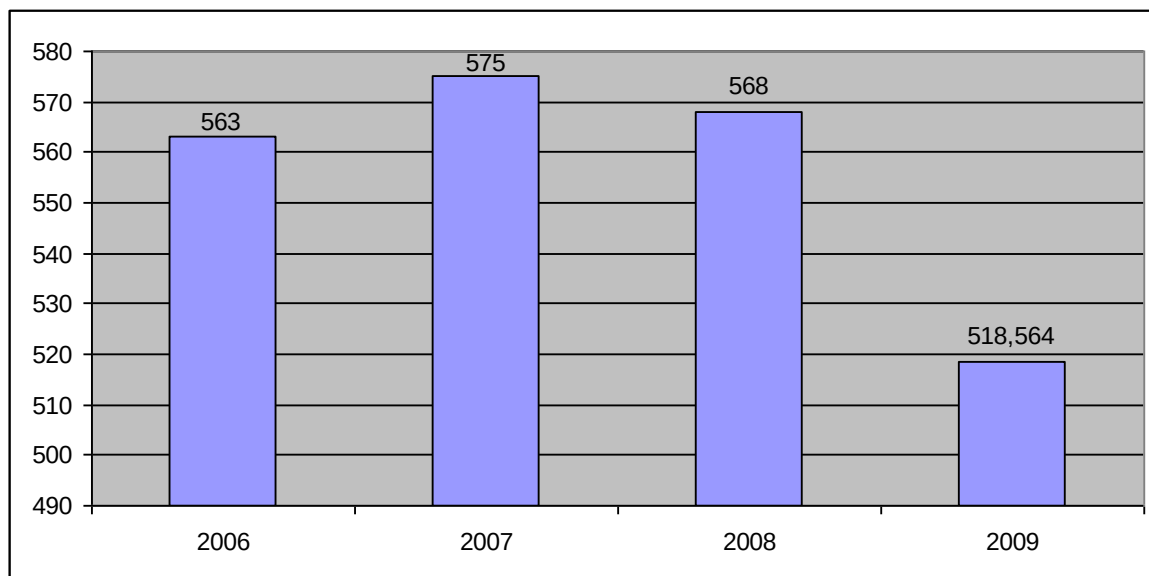

**Wykres 3: Liczba przyjazdów turystów do subregionów Ameryki
w latach 1990-2008 (mln)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Tourism Highlights 2009 Edition

1.2 Liczba przyjazdów na Barbados

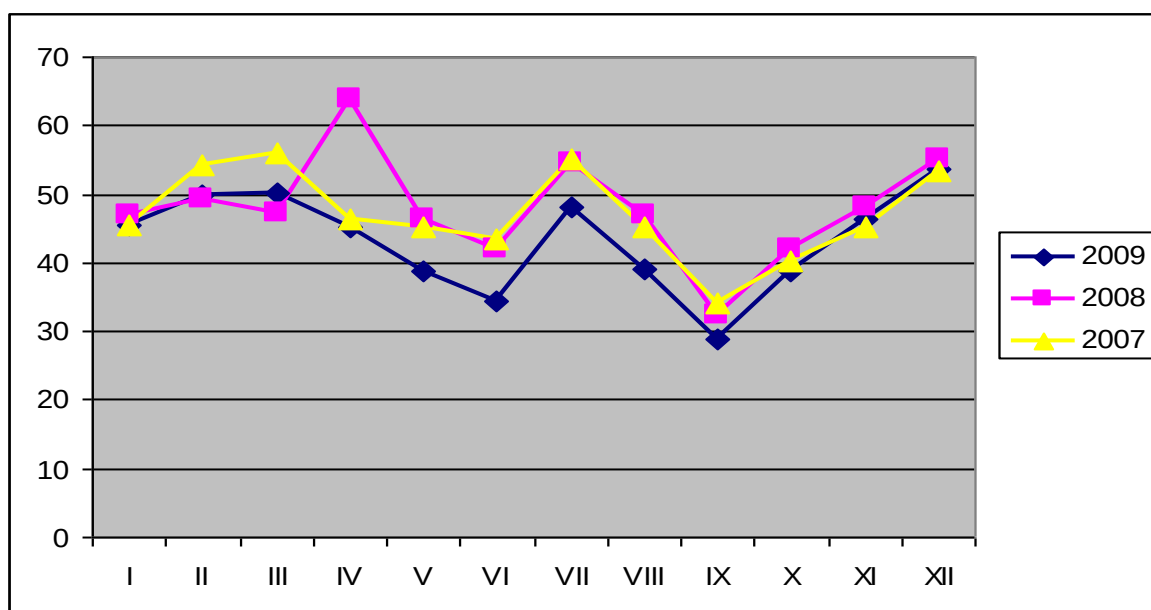
Mówiąc o przyjazdach turystów na Barbados w latach 2006-2009 można zaobserwować, że rok 2007 skupiał najwięcej przyjazdów (575 tys.), a rok 2009 najmniej (518,564 tys.) Od 2007 r. nastąpiła wyraźna tendencja spadkowa (patrz wykres 4).

Wykres 4: Przyjazdy turystów na Barbados w latach 2006-2009 (tyś)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Tourism Highlights 2009 Edition oraz Caribbean Tourism Organization Latest Statistics 2009

Na podstawie wykresu 5 możemy zaobserwować, że przyjazdy turystów na Barbados charakteryzują się sezonowością. Na przestrzeni trzech lat 2007-2009 widzimy, że okres letni od czerwca do sierpnia, to najbardziej oblegane miesiące jak również czas od września do grudnia, gdzie nastąpił gwałtowny wzrost tych przyjazdów. Miesiące grudzień, lipiec i marzec odznaczają się największą liczbą odwiedzin turystów.

Wykres 5: Przyjazdy turystów na Barbados wg miesięcy w latach 2007-2009 (tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Caribbean Tourism Organization

1.3 Profile turystów

Najwięcej przyjazdów turystów niezależnie od wieku na przestrzeni lat 1997-2006 odnotowano w 2006 roku- 562,541 tys., w tym dominującą grupą były kobiety (292,165 tys.). Ten rok możemy zaliczyć również do roku, w którym przybyło najwięcej kobiet jak i mężczyzn. Osoby w wieku 30-34 tworzyły najliczniejszą grupę turystów przybywających na Barbados ale tylko do 2002 roku. Na przełomie lat 2003-2006 byli to już ludzie starsi w wieku 40-44 lat. Najmniej było turystów- dzieci poniżej 5 roku życia. Natomiast rok 1997 był niestety rokiem najmniejszym. Przybyło wtedy najmniej turystów- zarówno kobiet jak i mężczyzn (patrz tabela 2).

**Tabela 2: Przyjazdy turystów na Barbados ze wzg. na wiek i płeć
w latach 1997-2006 (tys.)**

AGE GROUP	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Under 5	12,910	13,809	7,614	12,444	11,268	14,345	11,891	15,222	12,350	15,567
5 - 9	14,186	15,589	15,241	18,446	17,337	17,228	17,655	18,409	17,944	18,895
10 - 14	15,064	16,635	16,870	19,262	18,736	18,499	19,419	20,431	19,786	21,505
15 - 19	17,194	18,417	16,842	20,347	19,283	19,809	20,244	22,377	22,692	23,915
20 - 24	28,549	31,661	25,273	31,016	27,490	29,166	28,728	33,259	29,715	33,296
25 - 29	53,317	56,317	48,289	51,537	45,228	44,207	44,656	46,597	44,253	46,239
30 - 34	55,860	58,904	61,801	62,355	55,515	52,891	55,228	55,145	51,178	51,731
35 - 39	49,151	52,896	58,529	59,755	54,352	53,106	56,460	56,043	54,167	54,540
40 - 44	45,107	48,230	52,590	54,530	51,556	52,087	56,495	58,203	57,989	58,770
45 - 49	46,404	48,741	48,531	51,180	48,326	48,851	52,209	54,035	55,110	56,855
50 - 54	46,027	51,465	50,358	51,533	47,592	46,224	49,053	50,012	51,571	52,035
55 - 59	32,131	36,209	42,248	41,843	41,904	39,532	44,572	45,657	45,946	46,474
60 - 64	22,691	26,058	28,358	28,099	27,973	26,325	31,470	32,719	36,018	36,529
65 - 69	15,506	17,096	19,139	18,925	18,477	16,779	19,904	20,445	22,291	21,751
70 + OVER	16,847	19,135	22,897	21,621	21,229	18,071	22,405	22,947	25,872	24,439
NOT STATED	1,346	1,235	34	1,803	812	779	822	1	652	0
TOTAL	472,290	512,397	514,614	544,696	507,078	497,899	531,211	551,502	547,534	562,541
Male	228,120	250,399	251,245	262,922	246,364	239,426	255,802	266,754	263,369	270,376
Female	244,170	261,998	263,369	281,774	260,714	258,473	275,409	284,748	284,165	292,165

Źródło: Ministry of Tourism

W tabeli 3 widzimy przyjazdy turystów z podziałem na płeć na przestrzeni 5 lat w sezonie zimowym i letnim. Sezon zimowy charakteryzuje się największą liczbą odwiedzin zarówno kobiet jak i mężczyzn w 2006 roku (207,391 tys.). Najmniej osób w tym chłodnym okresie przyjechało w 2002 roku.

Sezon letni był najbardziej oblegany w 2004 roku (355,468 tys. turystów). Mimo to rok 2002 również w sezonie letnim nadal pozostaje najsłabiej odwiedzany przez obie płci.

Zarówno w lecie jak i w zimie na przestrzeni lat 2002-2006 widać, że te przyjazdy na wyspę zaczęły intensywnie wzrastać .

**Tabela 3: Przyjazdy turystów na Barbados wg płci i sezonów letniego i zimowego
w latach 2002-2006 (tys.)**

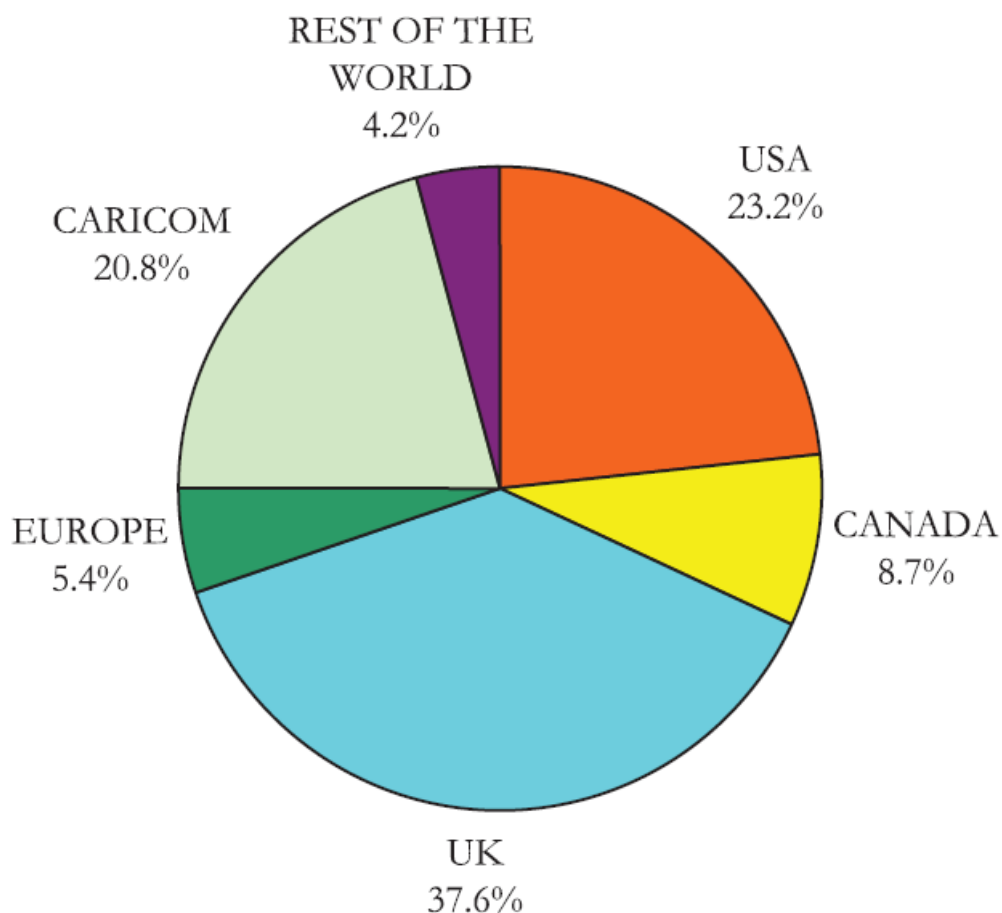
YEAR	WINTER SEASON			SUMMER SEASON			CALENDAR YEAR		
	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL
2002	82,207	85,300	167,507	157,219	173,173	330,392	239,426	258,473	497,899
2003	88,971	91,935	180,906	166,831	183,474	350,305	255,802	275,409	531,211
2004	97,334	98,700	196,034	169,420	186,048	355,468	266,754	284,748	551,502
2005	96,968	101,554	198,522	166,401	182,611	349,012	263,369	284,165	547,534
2006	101,036	106,355	207,391	169,340	185,810	355,150	270,376	292,165	562,541

Źródło: Ministry of Tourism

1.4 Kierunki z których przyjeżdżają turyści

Na wyspę Barbados przyjeżdża wiele turystów z różnych krajów, jednak najliczniej jest ona odwiedzana przez mieszkańców Wielkiej Brytanii (37,6%). Na drugim miejscu znajduje się ludność USA (23,2%), a następnie turyści z krajów karaibskich. Kanada i Europa nie odgrywają tutaj znaczącej roli.

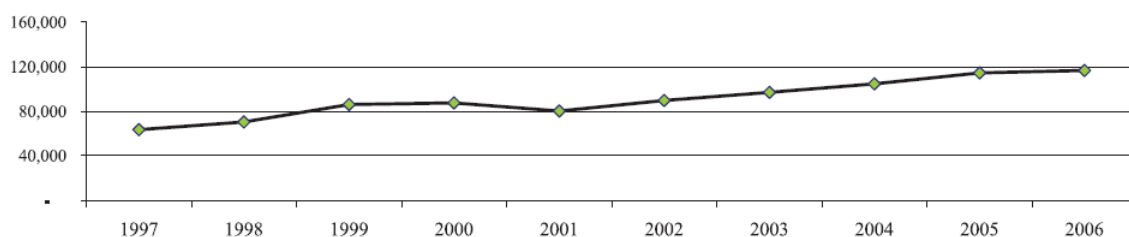
Barbados był kolonią brytyjską, a poza tym głową państwa jest królowa Elżbieta, więc nic też dziwnego, że wyspa jest najczęściej odwiedzana przez tamtejszą ludność (patrz wykres 6).

Wykres 6: Przyjazdy turystów na Barbados z głównych rynków w roku 2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

Barbados to wyspa chętnie odwiedzana przez sąsiadujące kraje z destynacji karaibskiej. Od roku 1997 widać tendencję wzrostową. Jedynie w 2001 roku nastąpiło załamanie, ale już w 2002 ponownie liczba turystów rosła aż do 2006 gdzie odwiedziło ten kraj prawie 120 tys. osób (patrz wykres 7).

Wykres 7: Liczba przyjazdów turystów z krajów karaibskich w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

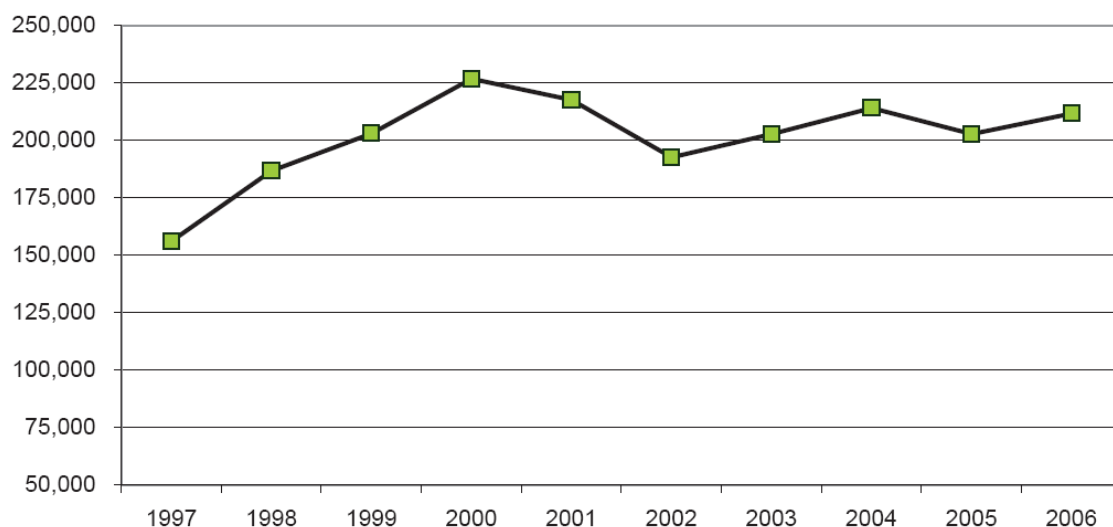
Przyglądając się przyjazdom na Barbados turystów z krajów karaibskich na przełomie lat 1997-2006 widać wyraźnie, że w roku 2006 przybyło ich najwięcej (116,742 tys.). Największy udział w ruchu turystycznym wykazał Trynidad i Tobago. Kolejnym krajem, który charakteryzuje się dość dużą aktywnością turystyczną na Barbados jest Guyana, a zaraz po niej ST. Lucia. Uwagę przykuwa Haiti, z którego od 1997 do 2005 roku nikt nie przyjechał. Barbados nie cieszył się również szczególnym zainteresowaniem w latach 1997-2001 wśród mieszkańców Suriname. Dopiero od 2002 roku przyjazdy turystów z Suriname zaczęły stopniowo wzrastać. Warto wspomnieć, że od 1997 ruch turystyczny na Barbados z krajów z nim sąsiadujących wzrastał aż do 2001, kiedy nastąpił chwilowy spadek, jednak od 2002 powtórnie rośnie (patrz tabela 4).

Tabela 4: Liczba przyjazdów turystów z poszczególnych krajów karaibskich na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

COUNTRY	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ANTIGUA & BARBUDA	3,594	3,809	4,364	5,132	5,198	5,719	6,514	7,337	7,130	6,786
BAHAMAS	1,107	1,020	974	1,176	1,177	1,081	1,116	1,067	1,173	1,230
BELIZE	320	309	305	316	290	342	376	393	379	435
DOMINICA	3,089	3,800	4,009	4,233	3,748	3,465	3,907	4,770	5,245	5,609
GRENADA	3,766	4,515	6,562	6,699	5,775	5,792	5,953	7,850	7,896	6,781
GUYANA	8,776	9,425	11,829	13,516	11,694	13,589	15,063	16,862	18,698	18,593
HAITI*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	123
JAMAICA	5,448	6,181	6,483	5,972	5,780	6,007	7,010	7,349	7,969	9,432
MONTSERRAT	640	503	285	322	300	257	266	280	269	275
ST. KITTS & NEVIS	1,726	1,953	2,245	2,440	2,280	2,267	2,479	3,610	4,179	3,947
ST. LUCIA	8,674	9,289	13,388	13,540	11,695	12,986	13,661	14,672	15,592	14,022
ST. VINCENT & THE GRENADINES	7,559	9,031	10,008	9,866	10,145	11,393	11,800	12,750	13,896	14,431
SURINAME**	0	0	0	0	0	500	528	540	532	598
TRINIDAD & TOBAGO	18,314	19,785	25,005	23,215	21,010	25,559	27,530	26,492	30,889	34,480
TOTAL	63,013	69,620	85,457	86,427	79,092	88,957	96,203	103,972	113,847	116,742

Źródło: Ministry of Tourism

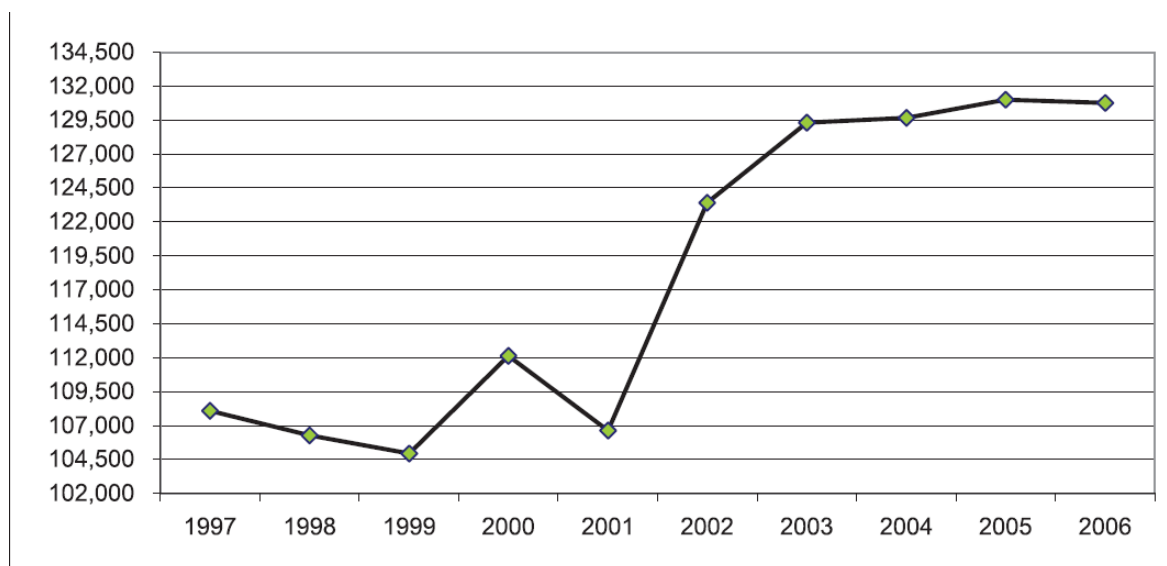
Wielka Brytania to kraj, z którego najwięcej turystów przyjeżdża na wyspę Barbados. Od 1997 liczba ta rosła, jednak w latach 2001-2002 nastąpił spadek. Na przełomie lat 1997-2006 możemy spostrzec, że najwięcej Brytyjczyków odwiedziło Barbados w 2000 roku (ponad 225 tys.) i w 2004 (ok. 214 tys.). Najmniej osób odwiedziło ten teren w 1997 roku- było to ok. 158 tys. (patrz wykres 8).

Wykres 8: Liczba przyjazdów turystów z Wielkiej Brytanii na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

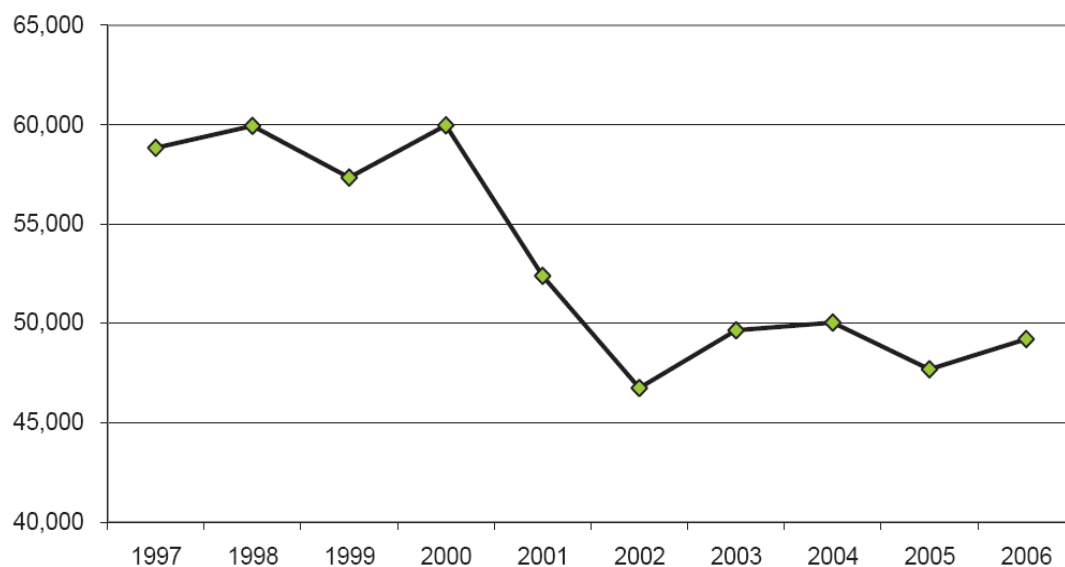
Usa to państwo, które zajmuje drugie miejsce jeśli chodzi o przyjazdy mieszkańców tego kraju na Barbados. W latach 1997-1999 liczba odwiedzin Amerykanów cechuje się tendencją spadkową. W 2000 nastąpił wzrost, lecz na krótki okres bo w 2001 widać ponowny spadek. Jednak już lata 2001-2006 charakteryzują się ciągłym wzrostem przyjazdów turystów z USA (patrz wykres 9).

Wykres 9: Liczba przyjazdów turystów z USA na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

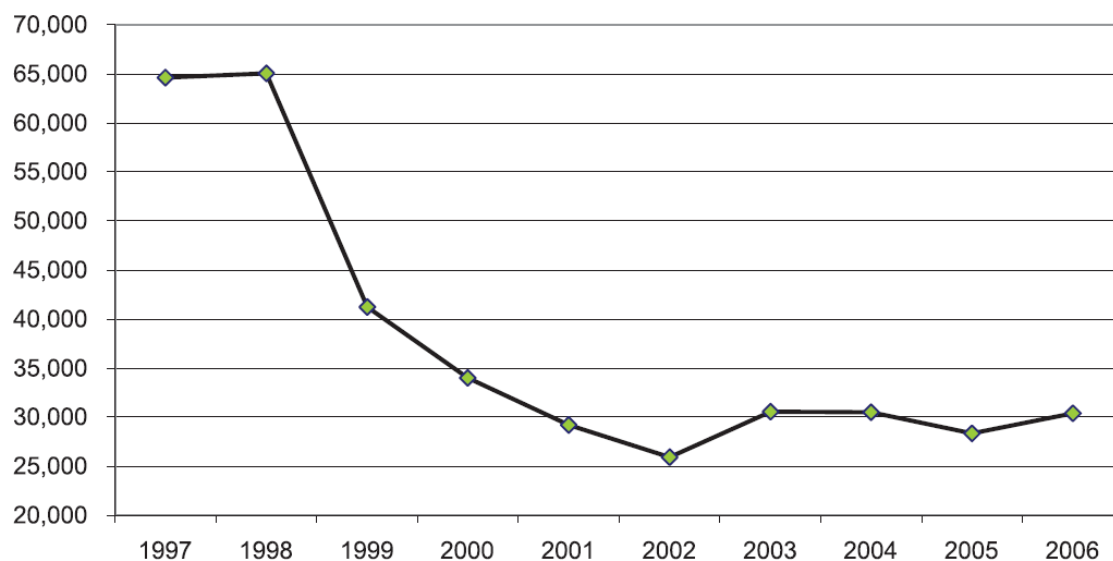
Barbados jest również odwiedzany przez Kanadyjczyków. Liczba przyjazdów turystów z Kanady na przestrzeni lat 1997-2006 była bardzo zróżnicowana. Niektóre lata charakteryzują się niewielkim wzrostem, a inne nieznacznym spadkiem. Jednak gwałtowny spadek nastąpił w latach 2000-2002. Rok 2000 odznacza się największą ilością mieszkańców Kanady na Barbadosie (ok. 60 tys.), a w 2002 przybyło ich najmniej- ok. 47 tys. (patrz wykres 10).

Wykres 10: Liczba przyjazdów turystów z Kanady na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

Ruch turystyczny mieszkańców Europy na Barbados charakteryzuje się gwałtownym spadkiem na przestrzeni lat 1998-2002. Z ok. 65 tys. turystów odwiedzających tą wyspę w 1997r. ruch ten zmniejszył się do ok. 26 tys. ludzi. Natomiast lata 2002-2006 to w pewnym sensie tendencja wzrostowa, pomijając niewielki spadek w 2005 roku (patrz wykres 11).

Wykres 11: Przyjazdy turystów z Europy na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

1.5 Cele przyjazdów

Barbados to jedna z najcieplejszych wysp karaibskich. Nic więc dziwnego, że większość turystów wybiera się tu na wakacje. Ponadto zdarzają się i tacy, którzy jeżdżą tu głównie w celach biznesowych, a niewielki odsetek osób preferuje Barbados z przeznaczeniem na edukację (patrz tabela 5).

Wybierając się tu na wakacje możemy być pewni, że pogoda na pewno nam dopisze. Poza tym turyści spędzając tu swój urlop coraz częściej wybierają popularną formę tamtejszego wypoczynku jaką jest wynajmowanie nadmorskich domków, usytuowanych blisko plaży, z wszelkimi udogodnieniami, które zapewniają przeżycie niesamowitych chwil.

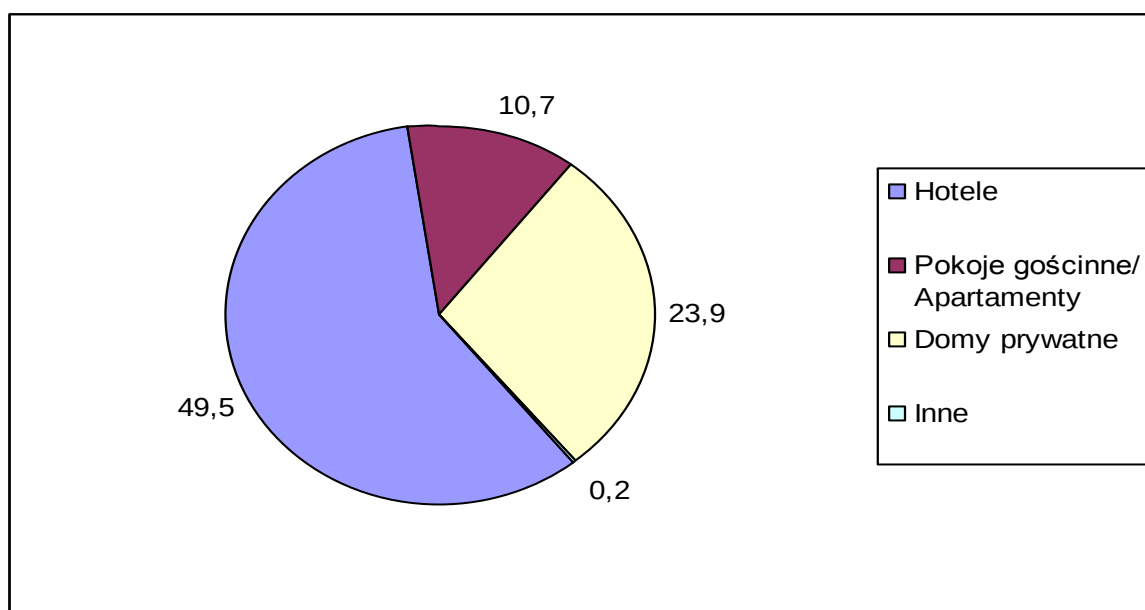
Tabela 5: Cele przyjazdów turystów na Barbados w 2006 r. (tys.)

YEAR	INTRANSIT	STUDY	HOLIDAY, HEALTH, RECREATION	BUSINESS, CONFERENCE, CONVENTION	OTHERS	TOTAL
1997	12,882	2,792	421,814	33,997	805	472,290
1998	25,942	2,951	443,767	38,586	1,151	512,397
1999	7,632	3,507	434,631	51,275	17,569	514,614
2000	7,284	4,058	461,749	55,630	15,975	544,696
2001	10,308	3,557	428,098	53,270	11,845	507,078
2002	8,409	3,830	417,416	54,213	14,031	497,899
2003	10,930	3,613	436,205	60,981	19,482	531,211
2004	14,917	4,025	445,417	65,961	21,182	551,502
2005	14,996	4,273	431,599	67,870	28,796	547,534
2006	13,734	4,522	456,008	68,124	20,153	562,541

Źródło: Ministry of Tourism

1.6 Miejsce zakwaterowania

Prawie połowa turystów (49,5%) przyjeżdżających na Barbados, jako miejsce swojego zakwaterowania wybierają hotele. Na kolejnym miejscu znajdują się domy prywatne (23,9%), następnie pokoje gościnne i apartamenty (10,7%). Barbados oferuje turystom szeroki wachlarz hoteli- od tanich do bardzo drogich. Znajduje się tam również wiele apartamentów czy pokoi gościnnych również w rozsądnej cenie. Miejsce zakwaterowania zależy od samych turystów, a co najważniejsze od zasobu portfela (patrz wykres 12).

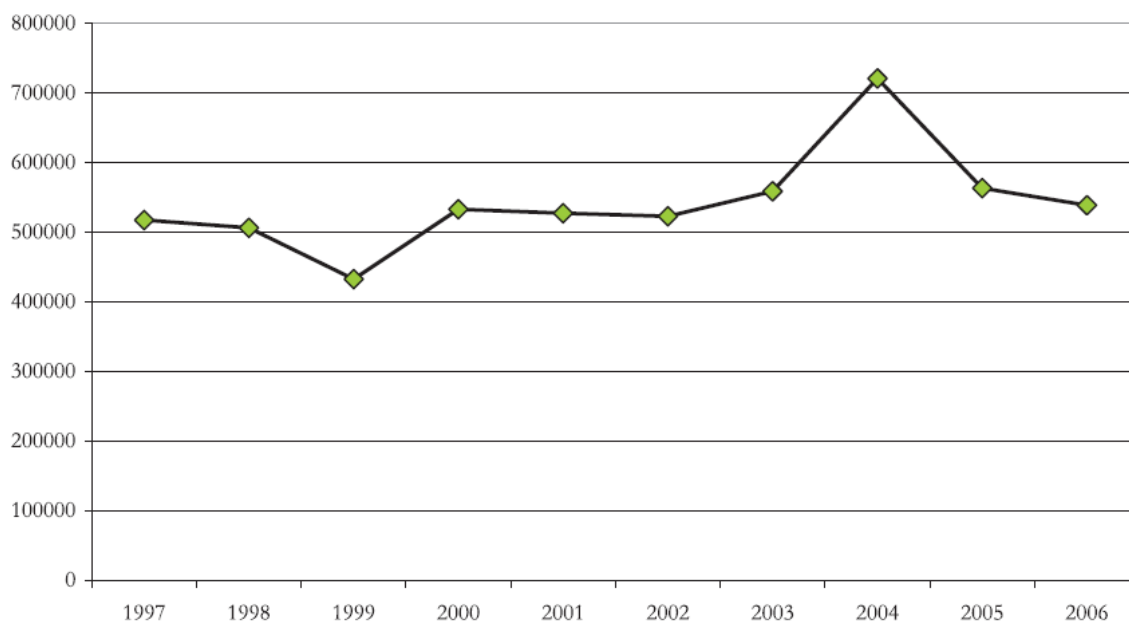
Wykres 12: Miejsca zakwaterowania turystów przyjeżdżających na Barbados w 2007 r. (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie **Tourism Highlights for 2007**

1.7 Środki lokomocji

Popularną drogą dotarcia na Barbados jest droga morską. Na przełomie lat 1997-2006 podróż turystów statkami wycieczkowymi była dość zróżnicowana. Najwięcej przybyło ich w 2004 roku (ok. 720 tys.). Jednakże w następnych latach (2005-2006) nastąpił gwałtowny spadek. W 1999 roku statkami wycieczkowymi podróżowało najmniej osób (ok. 430 tys.) – patrz wykres 13.

Droga powietrzna to kolejna możliwość dostania się na wyspę. Na Barbadosie działa najbardziej nowoczesne na wschodnich Karaibach lotnisko „Grantley Adams International”. Ostatnie dane pokazują, że corocznie przyjmuje ono ponad 2,3 mln międzynarodowych i karaibskich turystów. Grantley Adams Airport przyjmuje bezpośrednio loty z całego świata, ale przede wszystkim z: Stanów Zjednoczonych Ameryki, Kanady, Wielkiej Brytanii oraz sąsiadujących krajów karaibskich.

Wykres 13: Liczba turystów statków wycieczkowych przybywających na Barbados w latach 1997-2006 (tys.)

Źródło: Ministry of Tourism

1.7 Długość pobytu

Turyści przybywający na Barbados pozostają na tej wyspie średnio 4-7 dni (Amerykanie oraz ludność pozostałych krajów karaibskich) lub 8-14 dni (Kanadyjczycy, Wielka Brytania). Liczba mieszkańców USA przebywających 4-7 dni spadła w 2006 o -0,8 % w stosunku do roku poprzedniego, natomiast wzrosła o 5,9% przy pobycie na okres 2-3 dni. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku innych krajów karaibskich, gdzie ta ilość ludności karaibskiej spędzająca 4-7 dni na Barbadosie wzrosła w 2006 r. aż o 14,4%. Podobnie dzieje się u Brytyjczyków i Kanadyjczyków. W obu przypadkach, przy pobycie 8-14 dni widoczna jest tendencja wzrostowa w 2006 roku w stosunku do roku 2005 (patrz tabela 6).

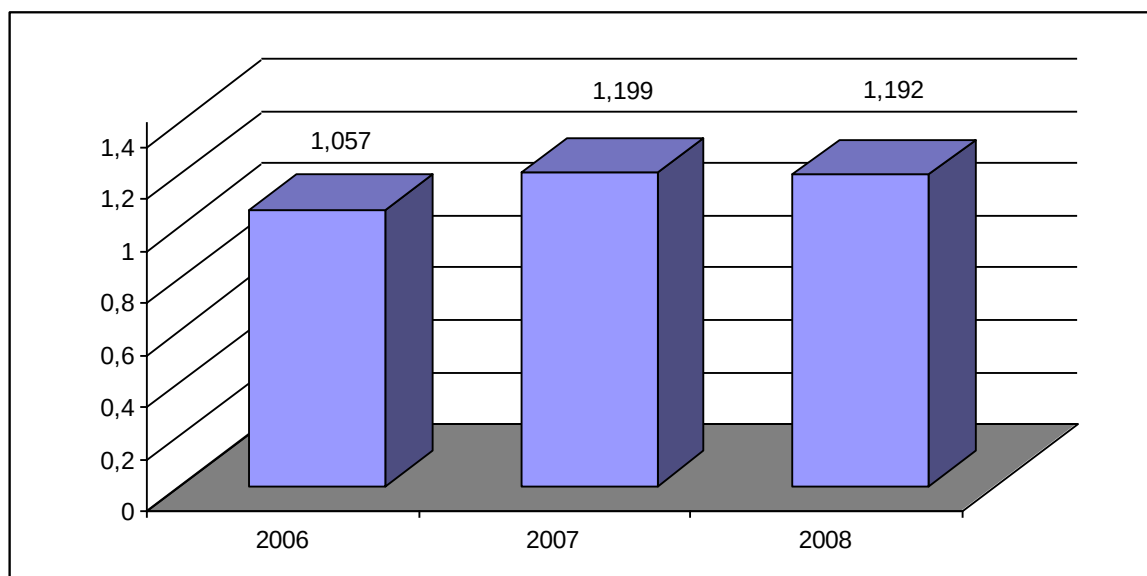
Tabela 6: Liczba przyjazdów turystów z głównych rynków na wyspę Barbados z przeznaczeniem na długość pobytu w latach 2005-2006 (tys.)

LENGTH OF STAY	USA			CANADA			UNITED KINGDOM			OTHER EUROPE			CARICOM		
	2005	2006	% CHANGE	2005	2006	% CHANGE	2005	2006	% CHANGE	2005	2006	% CHANGE	2005	2006	% CHANGE
1 DAY	9,729	9,927	2.0	2,145	2,036	-5.1	5,429	6,803	25.3	1,915	2,496	30.3	23,914	21,818	-8.8
2 - 3 DAYS	11,114	11,775	5.9	2,627	2,995	14.0	5,987	6,639	10.9	1,935	2,158	11.5	26,975	27,596	2.3
4 - 7 DAYS	58,506	58,052	-0.8	16,016	16,850	5.2	52,402	56,716	8.2	6,605	7,554	14.4	34,680	34,084	-100.0
8 - 14 DAYS	35,251	34,836	-1.2	16,451	17,015	3.4	108,670	111,710	2.8	10,742	11,737	9.3	11,456	13,765	20.2
15 - 21 DAYS	7,485	7,416	-0.9	4,997	4,868	-2.6	18,469	18,165	-1.6	3,311	3,164	-4.4	7,067	6,368	-9.9
22 - 28 DAYS	1,973	1,860	-5.7	1,552	1,543	-0.6	4,234	4,080	-3.6	753	733	-2.7	1,339	1,663	24.2
29 - 182 DAYS	6,947	6,891	-0.8	3,902	3,890	-0.3	7,574	7,407	-2.2	1,591	1,558	-2.1	9,344	11,448	22.5
TOTAL	131,005	130,757	-0.2	47,690	49,197	3.2	202,765	211,520	4.3	26,852	29,400	9.5	114,775	116,742	1.7

Źródło: Ministry of Tourism

1.8 Dochody z turystyki przyjazdowej

Barbados jest wyspą, która w 2007 r. osiągnęła największe dochody z turystyki (1.199 mln USD) w porównaniu do roku 2006 i 2008. Od 2006 do 2007 widać wzrost tych dochodów, ale zaraz po 2007 r. spadek z 1.199 mln USD do 1,192 mln USD.

Wykres 14: Dochody z turystyki przyjazdowej na Barbados w latach 2006-2008 (mln)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Tourism Highlights 2009 Edition

Spośród wszystkich krajów karaibskich Republika Dominiki posiada największe wydatki w latach 2000-2004. Barbados znajduje się dopiero na 9 miejscu. Od 2000 do 2002 widać

na wyspie tendencję spadkową, dopiero od 2003 wzrost. Ogólnie na Karaibach na przełomie lat 2000-2002 wielkość wydatków spadła z 19,858,8 mln do 18,779,4 mln. Natomiast w 2003 nastąpiła poprawa i wydatki zwiększyły się w 2004 do 21,636,4 mln (patrz tabela 7).

Tabela 7: Wydatki w wybranych krajach karaibskich w latach 2000-2004 (mln US\$)

	2000	2001	2002	2003	2004
Dominican Republic	2,860.2	2,798.2	2,730.4	3,127.9	3,180.4
Puerto Rico	2,387.9	2,728.1	2,486.4	2,676.6	3,024.1
Cuba	1,948.2	1,840.4	1,769.1	1,999.2	2,113.6
Cancun (Mexico)	1,805.2	1,601.9	1,428.8	1,376.9	1,483.1
Bahamas	1,736.8	1,649.7	1,762.7	1,757.4	1,884.5
Jamaica	1,332.6	1,233.0	1,209.5	1,351.1	1,436.6
US Virgin Islands	1,205.9	1,234.1	1,195.4	1,256.5	1,365.9
Aruba	737.0	739.3	654.1	647.5	812.4
Barbados	711.3	686.8	647.8	747.0	763.2
Karaiby ogółem	19,858.8	19,488.6	18,779.4	20,059.5	21,636.4

Źródło: opracowanie własne na podstawie National Tourism and Statistical Offices, Central Banks and CTO Estimates

Turyści spędzający czas na wyspie w latach 2001-2002 większość pieniędzy przeznaczali na zakwaterowanie. W drugiej kolejności były to posiłki i napoje, a następnie zakupy transport i rozrywka, która pochłaniała najmniejsze wydatki. W roku 2001 wydatki były wyższe o 17,86 \$ niż w 2002 r. (patrz tabela 8).

Tabela 8: Średnie dzienne wydatki na osobę w latach 2001-2002 (US\$)

	Razem	Zakwaterowanie	Posiłki i napoje	Zakupy	Transport	Rozrywka	Inne
2001	153,34	100,37	19,76	13,57	8,41	6,23	5,01
2002	135,48	80,61	19,74	13,83	8,66	6,30	6,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie Destination Visitor Surveys

Rozdział III

1. Rynek emisji turystycznej

Barbados to nie wielka wyspa leżąca na morzu Karaibskim. Jest to zdecydowanie państwo o charakterze recepcyjnym niż emisyjnym. Wszelkie statystyki prowadzone przez urzędy tamtejszego kraju dotyczą jedynie turystyki przyjazdowej. Badania z zakresu turystyki wyjazdowej mieszkańców Barbadosu nie stanowią przedmiotu zainteresowania. Możemy jedynie snuć domysły, że ludność wyspy wyjeżdża do sąsiadujących wysp, do USA no i ze względu na to, że Barbados był kolonią brytyjską to zapewne część podróży odbywa się do Wielkiej Brytanii. Celem tych podróży są zapewne zakupy lub też edukacja. Możemy również przypuszczać, że niektórzy mogą jeździć do innych krajów również w czasie swojego wolnego czasu czy też krótkiego urlopu, ale ich długość pobytu nie przekraczałaby raczej 3-4 dni. Będąc na wycieczce ludność Barbadosu swoje wydatki przeznaczalaby na zakwaterowanie, zakupy i oczywiście rozrywkę. Popularnymi środkami transportu są statki wycieczkowe oraz loty samolotami ze stolicy Barbadosu- Bridgetown, a dokładniej z lotniska Grantley Adams International, więc dostać się do interesujących barbadoską ludność miejsc nie byłoby żadnym problemem. Jednak możemy tylko domniemywać jak może być.

Mimo wszelkich starań (m.in. próba kontaktu e-mail z tamtejszymi organizacjami zajmującymi się sprawami turystyki) nie udało mi się uzyskać niezbędnych statystyk o turystyce wyjazdowej ludności zamieszkującej wyspę Barbados.

Rozdział IV

Znaczenie rynku turystycznego Barbados dla Polski

Według informacji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Caracas, brak jest jakiegokolwiek współpracy między Polską a Barbadosem na szczeblu regionalnym. Barbados to wyspa o charakterze recepcyjnym. Mieszkańcy wyspy trudnią się przede wszystkim w obsłudze ruchu turystycznego. Największy wpływ na rozwój kraju ma właśnie sektor turystyki. Urzędy statystyczne nie prowadzą badań dotyczących turystyki wyjazdowej z Barbadosu do jakichkolwiek krajów, a w szczególności do Polski. Możemy jedynie opierać się na danych Instytutu Turystyki, który Barbados zalicza prawdopodobnie do krajów zamorskich. Jednak do tych krajów zaliczane są też inne państwa, dlatego posługiwanie się tymi informacjami nie ukazało by rzeczywistego znaczenia rynku Barbadosu dla Polski. Według mnie w najbliższych latach kierunek wyjazdów mieszkańców Barbadosu się nie zmieni i będą to nadal sąsiadujące wyspy karaibskie, Wielka Brytania czy Usa, natomiast Polska pozostanie dla nich krajem wciąż odległym i nieznanym.

Zakończenie

Barbados to wyspa, gdzie podstawą gospodarki jest sektor usług, a dominuje w nim turystyka. Generuje ona największe zatrudnienie na wyspie .

Barbados to destynacja, która przyciąga najwięcej turystów z Wielkiej Brytanii, regionu Ameryki Północnej oraz sąsiadujących krajów karaibskich. Niestety turyści z Europy nie odgrywają znaczącej roli w rynku turystycznym Barbadosu. Turyści przybywają na wyspę drogą powietrzną lub morską przede wszystkim w celach wypoczynkowych, najczęściej na 8-14 dni. Jako miejsce zakwaterowania wybierają głównie hotele, co wiąże się również z największymi wydatkami na ten cel.

Wyspa jest pięknym, słonecznym krajem, w którym możemy przez cały rok zachwycać się urokami plaż, wylegiwać się na piasku lub po prostu szaleć podczas kąpieli w morzu. Barbados to przede wszystkim miejsce przepełnione wachlarzem atrakcji, tu naprawdę każdy znajdzie sobie coś dla siebie: zabytki historyczne, niepowtarzalne zakątki egzotyczna przyroda oraz malownicze krajobrazy. W raju dla nurków w Carlisle Bay, możemy podziwiać cudowną florę i faunę morską. Barbados to także Harrison's Cave – grotą, w której znajdziemy stalaktyty, stalagmity, strumienie, jezioro i ponad 12-metrowy wodospad. Barbados Wildlife Reserve, Park Narodowy Farley Hill, Ogrody Botaniczne itd. itp. to tylko namiastka tego co nas czeka na wyspie. Podczas wakacji na Barbadosie nie sposób narzekać.

Bez wątpienia Barbados możemy zaliczyć do czołówki najpiękniejszych miejsc na ziemi. Dlatego warto tam pojechać, aby przekonać się na własnej skórze jak jest i wrócić przepełnionym wspaniałymi wspomnieniami uwiecznionymi na zdjęciach z tej jakże fascynującej podróży na wyspę BARBADOS.

Bibliografia:

1. A. Jelonek, M. Soja, „Ameryka Północna, Encyklopedia Geograficzna Świata, Kraków 1996
2. Kruczek Z, „Kraje pozaeuropejskie- Zarys geografii turystycznej” Kraków 2008
3. Nanna N, Stanford E., „Karaiby”- przewodnik National Geographic, Wydanie Polskie, Warszawa 2003
4. Palmer J, Hook B, „Przewodnik po świecie- Ilustrowana Encyklopedia Geograficzna, Warszawa 1998

Strony internetowe:

<http://www.karaiby.net>
<http://www.national-geographic.pl>
<http://www.caracas.polemb.net>
<http://www.odyssei.com>
<http://travel.webshots.com>
<http://www.ultimatebarchef.com>
<http://home-and-garden.webshots.com>
<http://www.barbados-holiday-apartments.com>
<http://przewodnik.onet.pl>
<http://firstminute.info.pl>

Spis rysunków:

Rysunek 1: Położenie wyspy Barbados

Rysunek 2: Welchman Hall Gully

Rysunek 3: Poncz rumowy

Rysunek 4: Animal Flower Cave

Rysunek 5: Harrison's Cave

Rysunek 6: Platynowe Wybrzeże

Spis tabel :

Tabela 1: Barbados- dane ogólne	5
Tabela 2: Przyjazdy turystów na Barbados ze wzg. na wiek i płeć w latach 1997-2006 ..	22
Tabela 3: Przyjazdy turystów na Barbados wg płci i sezonów letniego i zimowego w latach 2002-2006	23
Tabela 4: Liczba przyjazdów turystów z poszczególnych krajów karaibskich na Barbados w latach 1997-2006	25
Tabela 5: Cele przyjazdów turystów na Barbados w 2006 r.	29
Tabela 6: Liczba przyjazdów turystów z głównych rynków na wyspę Barbados z przeznaczeniem na długość pobytu w latach 2005-2006	32
Tabela 7: Wydatki w wybranych krajach karaibskich w latach 2000-2004	33
Tabela 8: Średnie dzienne wydatki na osobę w latach 2001-2002	33

Spis wykresów :

Wykres 1: Udział poszczególnych regionów w światowym rynku turystycznym w 2008	18
Wykres 2: Liczba przyjazdów turystów do regionu Ameryki w latach 1990-2008.....	19
Wykres 3: Liczba przyjazdów turystów do subregionów Ameryki w latach 1990-2008	20
Wykres 4: Przyjazdy turystów na Barbados w latach 2006-2009	20
Wykres 5: Przyjazdy turystów na Barbados wg miesięcy w latach 2007-2009.....	21
Wykres 6: Przyjazdy turystów na Barbados z głównych rynków w roku 2006	24
Wykres 7: Liczba przyjazdów turystów z krajów karaibskich w latach 1997-2006.....	24
Wykres 8: Liczba przyjazdów turystów z Wielkiej Brytanii na Barbados w latach 1997-2006.....	26
Wykres 9: Liczba przyjazdów turystów z USA na Barbados w latach 1997-2006.....	26
Wykres 10: Liczba przyjazdów turystów z Kanady na Barbados w latach 1997-2006.....	27
Wykres 11: Przyjazdy turystów z Europy na Barbados w latach 1997-2006.....	28
Wykres 12: Miejsca zakwaterowania turystów przyjeżdżających na Barbados w 2007 r	30
Wykres 13: Liczba turystów statków wycieczkowych przybywających na Barbados w latach 1997-2006.....	31
Wykres 14: Dochody z turystyki przyjazdowej na Barbados w latach 2006-2008.....	32

